

85195 - Haram olan stoklama; insanların ihtiyaç oldukları her konuda olur.

Soru

Yasaklanan stoklama, sadece azık ve yiyecekler için mi geçerli? yoksa diğer ihtiyaçları da kapsar mı?

Detaylı cevap

İnsanların ihtiyaçlarını stoklamak ve tekelde bulundurmak haramdır. Zira Muammer bin Abdullah Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Ancak günahkar stoklama yapar" şeriatta stoklamanın haram olmasının sebebi insanların zarar vermesinden dolayıdır.

Bir takım ilim ehli, haram olan stoklama sadece gıda azıklarda olduğunu savunurken diğerleri ise; insanların tüm ihtiyaç duydukları ürünlerde gerçekleştiğini söylemektedir. Bu görüşü malikiler ve Ahmedi bin Hanbel'den bir görüş rivayet edilir. Tercih edilen görüş ve hadisin zahirine göre mutabıktır.

Şevkani Rahimehullah "Neylul evtar" 5/262'de şöyle dedi: "Hadisin zahirine göre stoklanan ürün insan veya hayvan gıdası olması veya başka bir ihtiyaç unsuru olması arasında fark gözetmeksizin tüm stoklama ve tekelleşme haramdır. Bir rivayette yiyecek olarak telaffuz edilmiştir fakat diğer rivayetlerde genel ifadeyle geliştir. Bu nedenle hüküm sadece yiyeceklere indirgenemez. Bilakis bu tabir genel anlamı amaçlanarak bir örnek verilmiştir.

El Ramli el Şafii, Esna el Matalip 2/39 haşiyesi üzerine şöyle demiştir: "stoklama yasağı, ihtiyaç duyulan yiyecek ve giyeceklerde uygulanması gerekir"

Şüphesiz stoklama yapmanın yasak olmasının hikmeti, insanlara zarar verilmemesidir. Daimi Fetva Kurulu bu yönde fetva vermiştir. (6374) nolu fetvada şöyle geçmektedir:

“İnsanların ihtiyaç duyduğu bir şeyi stoklamak caiz değildir. Zira bu eylem Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in “Ancak günahkar kişi stoklama yapar” hadisi gereği stoklama kapsamına girer. Çünkü bunda Müslümanlara zarar vermektedir.

Bununla birlikte insanların genelde ihtiyaç duymadıkları bir ürünü stoklamak daha sorna gerektiğinde piyasaya sürmek caizdir. Böylece insanların ihtiyacını gidermiş olacaktır.
(Daimi Fetva Kurulu 13/184)

En iyisini Allah bilir.